

Vergaderjaar 1989–1990

21 492

Regelen inzake de melding van de verkrijging of overdracht van zeggenschap of van een belang in ter beurze van de Europese Gemeenschappen genoteerde vennootschappen naar Nederlands recht (Wet melding zeggenschap in ter beurze genoteerde vennootschappen)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Het voorstel van Wet melding zeggenschap in ter beurze genoteerde vennootschappen beoogt een regeling te geven voor de melding van zeggenschap of van een belang in naar Nederlands recht opgerichte naamloze vennootschappen waarvan de aandelen of certificaten van aandelen zijn toegelaten tot de officiële notering aan een binnen de EG gelegen en werkzame effectenbeurs. In Nederland wordt hiermee de officiële markt op de Amsterdamse effectenbeurs en de officiële Parallelmarkt bedoeld. Die melding dient te worden gedaan indien de in de wet genoemde percentages aan stemmen die op het geplaatste kapitaal van de desbetreffende vennootschap kunnen worden uitgebracht of de in de wet genoemde percentages aan aandelen, daaronder begrepen certificaten, in het geplaatste kapitaal van die vennootschap worden bereikt dan wel in bovenwaartse of benedenwaartse richting worden gepasseerd.

Met het voorstel van wet wordt uitvoering gegeven aan de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 12 december 1988 betreffende de gegevens die moeten worden gepubliceerd bij de verkrijging of overdracht van een belangrijke deelneming in een ter beurze genoteerde vennootschap (Pb.EG.L. 348/62), hierna te noemen de richtlijn. In de richtlijn is bepaald dat vóór 1 januari 1991 door de Lid-Staten de maatregelen moeten zijn genomen om aan de richtlijn te voldoen.

De Vereniging voor de Effectenhandel heeft in het Fondsenreglement reeds een regeling opgenomen die ter beurze genoteerde instellingen verplicht om, zodra hen bekend is dat een aandeelhouder 20% of meer van het geplaatste kapitaal bezit:

- terstond aan de Vereniging voor de Effectenhandel de aantallen aandelen en de naam van degene(n) die die aandelen houd(t) (en) mee te delen;
- mutaties in die gegevens mee te delen aan de Vereniging voor de Effectenhandel;
- indien de Vereniging dit gewenst acht in een aantal specifieke gevallen tot publikatie over te gaan.

Het Fondsenreglement richt zich tot de ter beurze genoteerde instellingen en niet tot de aandeelhouder. Dit voorstel van wet legt, in navolging van de richtlijn, juist aan de aandeelhouder een meldingsplicht op. Die meldingsplicht bestaat zowel jegens de naar Nederlands recht opgerichte vennootschap als jegens de Nederlandse Minister van Financiën, mits althans de aandelen of certificaten van aandelen van die vennootschap zijn toegelaten tot de officiële notering van een effectenbeurs in Nederland of elders binnen de Europese Gemeenschap.

Uitvoering van de richtlijn zal overigens ook leiden tot enige aanpassing van het Fondsenreglement gelet op de wijziging die uit deze richtlijn voortvloeit ten aanzien van de EG-richtlijn van 5 maart 1979 tot coördinatie van de voorwaarden voor de toelating van effecten tot de officiële notering aan een effectenbeurs (Pb.L.79/279). De Vereniging voor de Effectenhandel heeft deze aanpassing thans in voorbereiding.

2. Doelstelling van de regeling

Met de richtlijn en de daarop gebaseerde wettelijke regeling wordt beoogd de transparantie van de effectenmarkten te bevorderen. Dit komt de efficiënte werking van deze markten alsmede de bescherming van beleggers ten goede. Door de coördinatie op communautair niveau wordt voorts de verstrengeling van de effectenmarkten in de Lid-Staten bevorderd en wordt de bescherming van beleggers binnen de EG meer gelijkwaardig gemaakt. Aldus kan een verdere bijdrage worden geleverd aan de totstandkoming van een geïntegreerde Europese kapitaalmarkt. Gelet op het feit dat op dit moment al in vele Lid-Staten op een of andere wijze een meldingsplicht bestaat (het Verenigd Koninkrijk, België, Frankrijk, de Bondsrepubliek, Denemarken, Spanje en Italië), zal door deze richtlijn de coördinatie in de Gemeenschap verder toenemen.

Omdat de aandelen in ter beurze genoteerde naamloze vennootschappen naar Nederlands recht niet op naam plegen te staan, worden verschuivingen in aandeelhouderschap vaak niet zichtbaar. Alleen in geval van een openbaar aanbod op de aandelen van een vennootschap worden soms gegevens over de verhoudingen in aandelenbezit en stemrecht binnen de desbetreffende vennootschap en de wijzigingen daarin openbaar.

De beoogde doorzichtigheid kan ook bijdragen aan een afneming van de wens tot het opnemen van beschermingsconstructies in de statuten van ter beurze genoteerde vennootschappen c.q. ertoe bijdragen dat overnames van deze vennootschappen zich meer in de openbaarheid zullen gaan afspelen. Door de voorgestelde regeling kan immers vroegtijdig inzicht bestaan in het stemrecht of het belang van de grootaandeelhouders.

De wenselijkheid van een meldingsplicht wordt overigens in het algemeen onderschreven.

3. Reikwijdte en inhoud van de regeling

De regeling heeft betrekking op de verkrijging of beëindiging van zeggenschap of de verkrijging of overdracht van een belang in Nederlandse, binnen de EG ter beurze genoteerde vennootschappen.

Het systeem van de richtlijn houdt in dat vennootschappen die zijn opgericht naar het recht van een andere EG Lid-Staat waarvan aandelen of certificaten van aandelen zijn toegelaten tot de officiële notering aan een in een van de EG Lid-Staten gelegen en werkzame effectenbeurs, op grond van de wetgeving van de eerstbedoelde Lid-Staat aan een meldingsregeling zullen zijn onderworpen, zodat de Nederlandse wetgeving ter zake op deze vennootschappen niet van toepassing behoeft te zijn.

De regeling voorziet zowel in de verplichting tot een melding van stemmen die op het geplaatste kapitaal kunnen worden uitgebracht als in een melding van een belang in het geplaatste kapitaal van de vennootschap wanneer bepaalde drempels worden bereikt of in bovenwaartse of benedenwaartse richting worden gepasseerd. De overweging hiervoor is dat het in het belang is van de partijen op de effectenmarkt en dat het van belang is voor de prijsvorming op die markt dat een goed inzicht kan bestaan in de verhoudingen in aandelenbezit en stemrecht. Indien het voorstel beperkt zou zijn tot de melding van het percentage aan stemrecht, ontstaat er ingeval van relatieve of absolute stemrechtbeperkingen een beeld van de verdeling van het stemrecht binnen de vennootschap dat niet correspondeert met de omvang van de directe of indirecte kapitaaldeelname. De beoogde doorzichtigheid van de effectenmarkt zou dan ook door beperking tot de melding van het stemrecht niet voldoende worden bereikt. Uitbreiding van de meldingsplicht tot de melding van kapitaaldeelnames, waartoe overigens de richtlijn niet verplicht, is dan ook noodzakelijk om aan de doelstelling van de wettelijke regeling te voldoen. De melding van het belang in het geplaatste kapitaal kan ook de goede uitvoering van de SER-fusiecode bevorderen omdat deze uitgaat van kapitaaldeelnames in plaats van stemrecht.

De melding dient te geschieden bij het bereiken of in opwaartse of neerwaartse richting passeren van een percentage van 10, 25, 50 en 66 $\frac{2}{3}$ van het stemrecht op c.q. het belang in het geplaatste kapitaal van de vennootschap. De Commissie Harmonisatie Vennootschapsrecht van de Sociaal Economische Raad had in haar advies van 2 juni 1989 over het ontwerp-wetsvoorstel geadviseerd de benedengrens voor melding neer te leggen bij 5%. Dit advies is niet gevolgd. Bij de uitvoering van de richtlijn is – een enkele uitzondering daargelaten – overeenkomstig het advies van de Commissie Vennootschapsrecht zo nauw mogelijk aangesloten bij de richtlijn. De richtlijn verplicht eerst tot melding bij de drempel van 10%. Indien dit percentage lager zou worden gesteld, zou het aantal meldingen sterk toenemen en de belasting voor de aandeelhouders, de vennootschap en het opsporingsapparaat aanmerkelijk vergroot worden, zonder dat deze extra lasten worden gerechtvaardigd door het doel van de regeling. De melding is niet beperkt tot de stemmen of het belang waarover men zelf rechtstreeks beschikt, maar betreft ook de stemmen en het aandelenbezit waarover middellijk wordt beschikt.

Gedacht moet in dit verband niet alleen worden aan de aandelen of de stemmen van dochtermaatschappijen maar ook aan aandelen of stemmen die in economische eigendom worden gehouden of de aandelen waarop men als pandhouder of vruchtgebruiker het stemrecht kan uitbrengen. Ten slotte moeten ook gemeld worden de rechten waarmee (rechtstreeks dan wel middellijk) potentieel stemrecht kan worden uitgebracht dan wel een belang in het geplaatste kapitaal kan worden verkregen, zoals bijvoorbeeld bij een overeenkomst tot koop of verkoop van aandelen of certificaten van aandelen, maar ook opties op aandelen, (beperkt) royeerbare certificaten van aandelen, converteerbare obligaties, warrants en claims.

De melding dient te worden gedaan aan zowel de vennootschap als aan de Minister van Financiën. De melding dient vervolgens door de vennootschap te worden gepubliceerd of meegedeeld in een landelijk verspreid nieuwsblad in het land waar de effectenbeurs is gelegen waar de effecten zijn genoteerd; van de inhoud van de melding dient door de vennootschap gedeeltelijk afschrift te worden neergelegd ten kantore van het handelsregister waar de vennootschap onder valt. Van deze verplichting tot openbaarmaking kan onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend.

Het ligt in het voornemen om de uitoefening van de taken en bevoegdheden uit hoofde van de wet te delegeren aan de Stichting Toezicht

Effectenverkeer, met uitzondering van de bevoegdheid tot het verlenen van ontheffing aan de vennootschap van de verplichting tot openbaarmaking van een melding op grond van het algemeen belang alsmede van de ter zake van de kostendoorberekening aan de meldingsplichtigen of de vennootschappen te stellen regels.

4. Dereguleringsaspecten

De richtlijn heeft als uitgangspunt gefungeerd voor het voorstel van wet. Voor degene die middellijk of onmiddellijk, al dan niet potentieel, stemrecht of een belang in een vennootschap verkrijgt of overdraagt brengt de regeling de verplichting met zich om na te gaan of de in de wet gestelde grenzen worden bereikt of in bovenwaartse of benedenwaartse richting gepasseerd en om in dat geval hiervan melding te doen.

De belasting voor het overheidsapparaat is gelegen in het registreren van meldingen en van de openbaarmaking van deze melding door de vennootschap. Zoals in paragraaf 3 reeds is signaleerd, ligt het in het voornemen om taken en bevoegdheden uit hoofde van deze wet aan de Stichting Toezicht Effectenverkeer te delegeren.

In de wettelijke regeling is gekozen voor handhaving van de verplichtingen door middel van strafsancties bij overtredingen. Met betrekking tot de belasting van het opsporings- en justitiële apparaat behoeft deze regeling geen grote belasting te vormen. Gelet op de brede steun aan de gedachte van een meldingsplicht wordt verwacht dat de meldingsplicht slechts in uitzonderingsgevallen zal worden overtreden.

Opgemerkt zij dat de richtlijn de Lid-Staten verplicht tot het vaststellen van passende sancties op overtredingen van uit de richtlijn voortvloeiende verplichtingen. Het voorstel van wet verbindt aan de overtreding van de meldingsplicht door de aandeelhouder geen civiele sancties, dit (deels) in afwijking van het advies van de Commissie Harmonisatie Vennootschapsrecht van de Sociaal-Economische Raad. Overwegingen hiervoor zijn onder andere de volgende. Strafsancties treffen de aandeelhouder die de wet overtreedt, terwijl civiele sancties (ernstige) implicaties voor de interne huishouding van de vennootschap kunnen hebben, bijvoorbeeld indien besluiten van de algemene vergadering van aandeelhouders achteraf door de rechter zouden worden vernietigd omdat een aandeelhouder zijn meldingsplicht heeft geschonden. Een dergelijke wijze van sanctionering leidt tot rechtsonzekerheid bij alle betrokkenen.

Omdat de meldingsplicht (ingevolge de richtlijn) is gekoppeld aan het bereiken of passeren van een drempelwaarde ligt het in de rede dat alleen de verkrijging van die aandelen wordt getroffen waardoor de drempelwaarde wordt bereikt c.q. wordt overschreden. Dit is slechts een fractie van het totale aandelenbezit; de verwerfer kan hiermee bij zijn verwervingspolitiek rekening houden, en bijvoorbeeld eerst opbouwen tot 24%, daarna 1% verwerven, en tenslotte voortgaan tot bijna de volgende drempel. Alleen bij de verwerving van de 1% is de verwerfer in dit voorbeeld «in overtreding». Een civielrechtelijke sanctie zou niet verder behoren te reiken dan dit kleine percentage aandelen; de andere aandelen heeft hij rechtsgeldig, zonder schending van een meldingsplicht, verworven. Daarnaast betekent het enkele feit dat niet is gemeld nog niet dat de verwerving niet rechtsgeldig is of dat andere besluiten zouden zijn genomen indien wel gemeld zou zijn. Ook om deze reden wordt het advies van de Commissie Harmonisatie Vennootschapsrecht van de Sociaal Economische Raad om als civiele sanctie op te nemen de aantastbaarheid van besluiten van (organen van) de vennootschap, die niet genomen zouden zijn indien de verwerving of overdracht van stemrechten en/of aandelen was gemeld en openbaar gemaakt, niet gevolgd. Bovendien treffen civiele sancties alleen doel indien de

meldingsplicht bij het verwerven van een pakket aandelen wordt overtreden. Bij het overtreden van de meldingsplicht van een middellijk of potentieel stemrecht of belang (opties, warrants, stemrechtovereenkomsten) zijn geen civiele sancties mogelijk die het gewenste effect hebben, men bezit de desbetreffende effecten immers (nog) niet. Civielrechtelijke sancties zijn voorts niet effectief indien het gaat om het neerwaarts bereiken of passeren van een drempelwaarde. Strafsancties werken hier wel. Wij verwachten derhalve dat van de aan de overtreding verbonden strafsanctie (een delict als bedoeld in de Wet op de economische delicten) meer preventieve werking zal uitgaan dan van civielrechtelijke sancties. Strafbepalingen openen voorts de mogelijkheid tot het wederzijds verlenen van internationale rechtshulp in strafzaken.

Aan de richtlijn dient door de Lid-Staten in de nationale wetgeving uitvoering te worden gegeven op een wijze welke met de grondbeginselen van die nationale wetgeving verenigbaar is. De Lid-Staten zijn vrij gelaten in de keuze van het rechtssysteem volgens hetwelk de niet-naleving van de door de richtlijn beoogde verplichtingen ware te sanctioneren. De keuze voor een sanctionering onder de werking van de Wet op de economische delicten impliceert, dat daarmee alle consequenties van die keuze worden aanvaard, zoals de voor die wet geldende jurisdictie- en competentieregels, de wijze van kwalificering van gedragingen als misdrijf, onderscheidenlijk overtreding, de toepasselijke straffen en maatregelen en de opsporingsbevoegdheden.

Het ligt in het voornemen de opsporing van overtreding van de regeling te laten verrichten door de Economische Controledienst; deze dienst wordt thans reeds betrokken bij de opsporing van overtredingen van bepalingen van de Wet effectenhandel.

De belasting voor het College van Beroep voor het bedrijfsleven dat als beroepsinstantie zal fungeren inzake beschikkingen uit hoofde van deze wet gegeven, zal naar verwachting zeer beperkt kunnen blijven; het is niet aannemelijk dat zich veel beroepsprocedures zullen voordoen omdat slechts uit hoofde van artikel 9 (ontheftingsmogelijkheid) beschikkingen tot stand kunnen komen.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1, onder a

Uit de omschrijving van het begrip vennootschap vloeien beperkingen voort ten aanzien van de reikwijdte van de Wet melding zeggenschap in ter beurze genoteerde vennootschappen. De omschrijving leidt er toe dat uitsluitend een naar Nederlands recht opgerichte naamloze vennootschap waarvan de aandelen of de certificaten van aandelen zijn toegelaten tot de officiële notering aan een in een van de EG Lid-Staten gelegen en werkzame effectenbeurs, onder deze wet valt (zie voorts paragraaf 3 van de memorie van toelichting algemeen).

Artikelen 2, 3, 4, en 5

In de artikelen 2 en 3 is neergelegd bij welke percentages een melding dient plaats te vinden, te weten bij het bereiken of in bovenwaartse of benedenwaartse richting passeren van een percentage van 10, 25, 50 of 66 $\frac{2}{3}$ van alle stemmen die op het geplaatste kapitaal kunnen worden uitgebracht respectievelijk, in het geval van de melding van een belang, van het geplaatste kapitaal.

Hiermee is tevens aangegeven dat de individuele belegger bij de berekening of hij zo'n percentage bereikt of passeert wat betreft de

noemer van de breuk die het percentage bepaalt dient uit te gaan van de volgende componenten:

- bij de melding van stemmen, de stemmen die op het geplaatste kapitaal kunnen worden uitgebracht; en
- bij de melding van het belang, het geplaatste aandelenkapitaal.

Voor de goede orde wordt aangetekend dat aldus op de grootte van de noemer het feit dat aandelen door de vennootschap zelf gehouden worden en eventuele statutaire stemrechtbeperkingen niet van invloed zijn. De achterliggende reden hiervoor is dat indien de vennootschap eigen aandelen heeft ingekocht respectievelijk in geval statutaire stemrechtbeperkingen gelden, het de betrokken belegger doorgaans niet bekend zal zijn hoeveel aandelen de vennootschap zelf houdt en ook niet hoe de overige aandelen zijn verdeeld en diensgevolge hoe de stemverhoudingen zijn indien rekening moet worden gehouden met de stemrechtbeperkingen van de andere aandeelhouders.

Ter bepaling van de teller van de breuk die het percentage bepaalt dient een onderscheid te worden gemaakt tussen het *rechtstreekse* en *middellijke* bezit aan stemmen of belang. Zowel het rechtstreekse als het middellijke bezit aan stemmen of belang kunnen beide weer worden onderverdeeld in een *reëel* en een *potentieel* bezit aan zodanige stemmen of zodanig belang.

Bij het *rechtstreekse reële* bezit gaat het om stemrecht of belang dat de belegger zelf in de vorm, bij stemrecht, van aandelen en, bij een belang, van aandelen of certificaten bezit.

Bij het *rechtstreekse potentiële* bezit gaat het, bij stemrecht, om het bezit door de belegger van recht op verwerving van (uitgegeven of nog uit te geven) aandelen en bij belang om recht op verwerving van (uitgegeven of nog uit te geven) aandelen en certificaten van aandelen. Het kan hierbij onder andere gaan om rechten van de belegger uit hoofde van overeenkomsten tot koop of verkoop van aandelen of certificaten van aandelen. Andere voorbeelden van deze rechten zijn in het bezit van de belegger zijnde opties, claims, warrants en converteerbare obligaties. Rechtstreeks in het bezit van de belegger zijnde certificaten, voor zover (beperkt) royeerbaar, dienen hier ook te worden genoemd, zij het uitsluitend in verband met de mogelijkheid potentiële zeggenschap uit te oefenen; bij de bepaling van het belang dienen deze certificaten, al dan niet royeerbaar, ingevolge artikel 3, eerste lid, reeds te worden gemeld.

Gelet op de achtergrond van de melding – te weten hoeveel (potentiële) zeggenschap of welk (potentieel) belang een individuele belegger rechtstreeks heeft in de betrokken vennootschap – dient de verwerving of overdracht van potentiële rechten op overdracht, zoals het nemen van een put-optie, bij de berekening van het percentage buiten beschouwing te worden gelaten.

Bij het *middellijke reële* bezit aan stemrecht of belang gaat het om de aandelen of certificaten van aandelen die worden gehouden hetzij door dochtermaatschappijen hetzij door derden voor de belegger, hetzij door derden met wie de belegger een overeenkomst heeft gesloten die voorziet in een duurzaam gemeenschappelijk beleid inzake de uitoefening van het stemrecht. Voorts vallen hieronder de stemmen waarover de belegger als pandhouder of vruchtgebruiker beschikt.

Bij het *middellijke potentiële* bezit aan stemrecht of belang dient te worden gedacht aan het (rechtstreekse) potentiële bezit van derden waarover de belegger kan beschikken.

Voor de goede orde wordt bij het bovenstaande aangetekend, dat het feit dat een belegger ook middellijke en potentiële rechten dient te betrekken bij de berekening van zijn percentage onverlet laat dat ook de natuurlijke personen of rechtspersonen die de onderliggende waarden houden een melding zullen moeten doen wanneer zij door de verkrijging

of overdracht de in de wet genoemde percentages bereiken of in benedenwaartse of bovenwaartse richting passeren.

Van belang is voorts de bepaling van het moment waarop de zeggenschap of het belang wordt verkregen. In de artikelen 2 en 3 van het voorstel van wet wordt de terminologie «verkrijgen» en «overdragen» gebruikt. Hieruit blijkt dat in de in artikel 2 en 3 bedoelde gevallen de meldingsplicht ontstaat op het moment dat zakenrechtelijk de overgang plaatsvindt. In de praktijk zal echter veelal een verbintenisrechtelijke fase voorafgaan aan de zakenrechtelijke fase. In die gevallen ontstaat de meldingsplicht op het moment waarop het recht op verkrijging of overdracht, wordt verkregen. Dit blijkt uit artikel 4, eerste lid, onder d. Hetzelfde geldt mutatis mutandis voor de situaties beschreven in artikel 4, eerste lid, onder a, b en c.

Voor de goede orde wordt met betrekking tot de betalings- en leveringstermijn voor effecten het volgende opgemerkt. Deze termijnen zijn niet van invloed omdat ze liggen na het tijdstip waarop de overeenkomst tot aan- of verkoop van de effecten tot stand is gekomen. In het geval van limietorders ontstaat de meldingsplicht op het moment waarop de voorwaarden worden gerealiseerd en dientengevolge de overeenkomst tot stand komt.

Het gestelde in de artikelen 2 en 3 leidt ertoe dat meldingen slechts behoeven te worden gedaan wanneer de teller om welke reden dan ook toeneemt of afneemt en daardoor een meldingsplichtige drempel wordt bereikt of gepasseerd. Een reden voor deze wijziging van de teller kan bijvoorbeeld zijn het aflopen van ingevolge een overeenkomst door individuele beleggers verkregen rechten op stemmen respectievelijk belang zoals het aflopen van ter beurze genoteerde opties. Ook door een verkrijging krachtens erfrecht wijzigt de teller van de individuele belegger, waardoor een meldingsplicht kan ontstaan. Wijzigingen in de noemer, zonder dat deze tevens tot een toe- of afneming van de teller aanleiding geven leiden nimmer tot een meldingsplicht. Intrekking dan wel plaatsing van aandelen door de vennootschap – hoe ook vorm gegeven – leiden dan ook nooit tot een melding voor beleggers, indien niet tevens de teller wijzigt.

Voor de goede orde wordt erop geattendeerd dat bij wijzigingen in de teller nadat het geplaatste kapitaal is gewijzigd bij de bepaling van het meldingspercentage uiteraard dient te worden uitgegaan van de gewijzigde omvang van de noemer.

De melding dient onverwijld te geschieden nadat een der meldingsplichtige drempels is overschreden. Voor de doorzichtigheid van de markt is van groot belang dat (belangrijke) wijzigingen in de verdeling van de zeggenschap of het belang zo spoedig mogelijk openbaar worden gemaakt. Uiteraard is een meldingsplichtige pas in overtreding indien hij niet onverwijld meldt terwijl hij op de hoogte is, dan wel behoort te zijn, van het feit dat hij een meldingsplichtige drempel over- of onderschrijft. Indien bijvoorbeeld een meldingsplicht ontstaat nadat is ingeschreven op een claimemissie, kan pas na de publikatie van de uitbreiding van het geplaatste kapitaal (één dag na de sluiting van de claimhandel) worden berekend welk percentage stemmen respectievelijk belang de individuele belegger in de desbetreffende vennootschap heeft. Op dat moment dient de (eventuele) melding onverwijld te geschieden.

De titel van verkrijging of beëindiging van het stemrecht of van de verkrijging of overdracht van het belang is niet relevant; zowel de verkrijging, beëindiging of overdracht onder algemene titel als de verwerving of overdracht onder bijzondere titel (om baat of om niet) vallen onder de regeling. Dit betekent bijvoorbeeld dat naar aanleiding

van de wijziging van aandelenbezit bij fusie, bij een uitkoop, krachtens erfrecht of de verdeling van een onverdeelde boedel een melding moet worden gedaan.

De leden 2 en 4 van artikel 2 brengen tot uitdrukking dat in het geval van de melding van stemrecht ook rekening dient te worden gehouden met aandelen waarop men als pandhouder of vruchtgebruiker stemrecht kan uitoefenen.

In de artikelen 2 en 3 is bepaald dat melding moet worden gedaan aan de vennootschap en aan de Minister van Financiën. Deze verplichting tot dubbele melding strekt er toe dat er door de Minister van Financiën op kan worden toegezien dat de vennootschap de melding ook daadwerkelijk openbaar maakt.

De in de artikelen 2 en 3 genoemde percentages zijn afkomstig uit de richtlijn. Daarbij is het aantal drempels bepaald op vier. De richtlijn biedt de mogelijkheid deze vier drempels te kiezen. Op deze wijze is het aantal meldingen tot het minst mogelijke aantal beperkt.

Het in de artikelen 2, 3, 4 en 5 neergelegde systeem zal er in beginsel toe leiden dat er bij een verkrijging, beëindiging of overdracht waardoor een van de genoemde percentages wordt bereikt of in bovenwaartse of benedenwaartse richting gepasseerd, zowel op grond van artikel 2 als op grond van artikel 3 een melding zal worden gedaan. De situatie kan zich echter ook voordoen dat uitsluitend een melding wordt gedaan ingevolge artikel 3. Dit zal bijvoorbeeld het geval zijn indien melding moet worden gedaan van certificaten van aandelen. Een ander voorbeeld kan worden gevonden indien in de statuten van de vennootschap relatieve of absolute stemrechtbeperkingen zijn opgenomen.

Onderdeel a van het eerste lid van artikel 4 ziet op de stemmen of het belang in de vennootschap die door een dochtermaatschappij van de meldingsplichtige worden verkregen of overgedragen. Van een dochtermaatschappij van een rechtspersoon is sprake indien de rechtspersoon de meerderheid heeft van de stemmen die op het geplaatste kapitaal kunnen worden uitgebracht of de bevoegdheid heeft de meerderheid van de bestuurders of van de commissarissen te benoemen of te ontslaan.

Onderdeel b betreft de gevallen waarin stemmen of belang door een derde worden verkregen of overgedragen voor rekening van de meldingsplichtige of diens dochtermaatschappij. Dit ziet bijvoorbeeld op de situatie dat aandelen worden gestald bij een bank maar waarbij die aandelen toch economisch eigendom blijven van de aandeelhouder; deze aandelen alsmede de stemmen hierop dienen derhalve bij de berekening te worden betrokken.

Onderdeel c betreft de stemovereenkomsten waarbij de betrokken partijen een gemeenschappelijk beleid overeenkomen ten aanzien van de uitoefening van het stemrecht. Dit onderdeel ziet op duurzame afspraken; incidentele stemovereenkomsten met betrekking tot het eenmaal ter vergadering uit te oefenen stemrecht vallen er dus niet onder. Hierbij wordt evenwel aangetekend dat opeenvolgende overeenkomsten per vergadering waardoor materieel een duurzaam gezamenlijk beleid wordt gevoerd, onder het criterium van artikel 4, eerste lid, onder c, kunnen vallen.

Onderdeel d betreft iedere overeenkomst op grond waarvan aandelen of certificaten in de vennootschap kunnen worden verworven, danwel stemrecht kan worden verworven. Dit kan een overeenkomst tot aan- of verkoop van aandelen of certificaten van aandelen betreffen maar ook kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een overeenkomst waarbij aandelen in tijdelijke eigendom worden overgedragen aan een derde met

het recht van terugkoop. Dit onderdeel ziet tevens op bijvoorbeeld opties, converteerbare obligaties, warrants en claims die de houder het recht geven op termijn aandelen te verkrijgen.

Het eerste lid van artikel 5 bepaalt dat voor de berekening van de teller de stemmen die op het geplaatste kapitaal kunnen worden uitgebracht uit hoofde van de artikelen 2 en 4 bij elkaar dienen te worden geteld. Het tweede lid van artikel 5 bepaalt een en ander met betrekking tot het belang dat in het geplaatste kapitaal wordt gehouden.

Het derde lid van artikel 5 geeft een rekenregel voor die gevallen dat aandelen zich in een gemeenschap bevinden. Bij bedoelde gemeenschappen valt te denken aan huwelijksgemeenschappen, onverdeelde boedels en maatschappen.

Artikel 6

Deze uit de richtlijn overgenomen uitzonderingsmogelijkheid op de verplichting tot melding voor bij een EG effectenbeurs aangesloten effectenbemiddelaars, waaronder «marketmakers», en voor effectenbemiddelaars die onder toezicht van de minister van Financiën staan, geldt uitsluitend voor zover zij in de regelmatige uitoefening van hun beroep of bedrijf aandelen verkrijgen of overdragen en deze niet aanwenden om zeggenschap uit te oefenen bij het beheer van de vennootschap.

Deze bepaling houdt eveneens in dat een bank die, ingeval van doorplaatsing van aandelen bij een emissie (tijdelijk) de beschikking krijgt over aandelen zonder deze aan te wenden om zeggenschap uit te oefenen binnen de desbetreffende vennootschap, niet meldingsplichtig is.

Artikel 7

De melding dient gegevens te bevatten over de identiteit van de melder alsmede gegevens over het percentage aan stemmen of het belang dat wordt gehouden. Hiernaast dient de samenstelling van het percentage te worden gemeld. Hoewel de richtlijn dit niet voorschrijft is de doorzichtigheid van het percentage hiermee zeer gediend en daarmee het functioneren van de markt.

Het tweede lid van artikel 7 bepaalt dat een groepsmaatschappij niet hoeft te melden indien voor haar door het hoofd van de groep wordt gemeld.

Het derde lid van artikel 7 bepaalt dat regels kunnen worden gesteld ten aanzien van de wijze waarop de samenstelling van het percentage dat moet worden gemeld kenbaar dient te worden gemaakt. De melding zal inzicht moeten verschaffen over rechtstreeks, middellijk en potentieel gehouden zeggenschap respectievelijk belang.

Artikel 8

De vennootschap dient in iedere EG Lid-Staat waar de aandelen of certificaten van aandelen zijn genoteerd aan de beurs de melding onverwijld openbaar te maken in een nieuwsblad met landelijke verspreiding of door algemene verkrijgbaarstelling op in zo'n nieuwsblad bekendgemaakte plaatsen. Een soortgelijke wijze van openbaarmaking wordt reeds voorgeschreven voor beursgenoteerde vennootschappen bij publicatie van prospectussen en koersgevoelige informatie.

Een afschrift van de bekendmaking onder mededeling van de wijze

waarop gepubliceerd wordt, dient aan de Minister van Financiën te worden toegezonden.

Artikel 9

De bevoegdheid van de Minister van Financiën om van de verplichting tot openbaarmaking van de melding ontheffing te verlenen, vloeit voort uit de voorschriften van de richtlijn. Bij de beoordeling van een verzoek om ontheffing zal de Minister van Financiën van oordeel moeten zijn dat de ontheffing niet kan leiden tot misleiding van het publiek omtrent voor de beoordeling van de desbetreffende aandelen essentiële aspecten.

Ontheffing kan worden verleend indien openbaarmaking in strijd is met het algemeen belang of de vennootschap ernstig nadeel kan berokkenen. Een verzoek tot ontheffing leidt tot schorsing van de meldingsplicht wanneer dat verzoek binnen de termijn van openbaarmaking van een melding aan de vennootschap is gedaan.

Het tweede lid van artikel 9 bepaalt dat, indien taken en bevoegdheden zijn gedelegeerd aan een rechtspersoon als bedoeld in artikel 12, de Minister van Financiën deze rechtspersoon zal horen, alvorens op het verzoek om ontheffing te beslissen.

In het derde lid is de beroepsgang geregeld indien bezwaar bestaat tegen een weigering een ontheffing te geven. Het College van Beroep fungeert ook als beroepsinstantie in het kader van andere financiële wetgeving (Wet toezicht kredietwezen en Wet effectenhandel).

Teneinde te voorkomen dat een opgebouwd belang of stemmenmacht hangende het beroep tegen de weigering van ontheffing van de openbaarmaking toch openbaar wordt, kan de verzoeker op de voet van artikel 65, eerste lid, van de Wet administratieve rechtspraak bedrijfsorganisatie aan de voorzitter van het College van Beroep voor het bedrijfsleven een voorlopige voorziening vragen, ertoe strekkende dat hangende het beroep bij het College geen openbaarmaking van de melding behoeft plaats te vinden. De omstandigheid dat de uitspraak krachtens artikel 63, derde lid, in het openbaar dient te worden uitgesproken, betekent niet dat daarmee de inhoud van de melding of de identiteit van de meldingsplichtige openbaar dient te worden.

Bij de beslissing van de voorzitter van het College op het verzoek om een voorlopige voorziening zal de vraag aan de orde kunnen komen of het belang verbonden aan het achterwege blijven van de melding in het concrete geval zo groot is dat opschorting van de plicht tot openbaarmaking geoorloofd is.

Artikel 10

Op grond van dit artikel wordt het niet naleven van de verplichtingen als bedoeld in de artikelen 2, 3, 7, eerste en derde lid, 8, 11, eerste lid, en 14 aangemerkt als een strafbaar feit. Uit artikel 15 volgt, dat op die feiten de Wet op de economische delicten toepasselijk is.

Artikel 11

De geheimhoudingsbepaling komt overeen met de desbetreffende bepalingen in andere financiële wetgeving. Bij het toezicht op de voorgestelde regeling is het, in het licht van de verstrengeling van de financiële markten, van groot belang dat de Minister van Financiën met toezichthouders uit andere landen contacten onderhoudt. Uiteraard dient dit, in het belang van de betrokken aandeelhouders en vennootschappen, gepaard te gaan met wederzijdse geheimhouding. Bovendien mag de minister de ontvangen informatie niet gebruiken voor andere doeleinden dan voor de toepassing van deze wet.

Indien gegevens uit het buitenland dienen te worden verkregen ten behoeve van een strafrechtelijk onderzoek of een vervolging hier te lande, kan daartoe door de justitiële autoriteiten gebruik worden gemaakt van bestaande verdragen inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken. Mochten zulke gegevens reeds eerder met toepassing van artikel 14 van de richtlijn zijn verstrekt, dan kan daarvan in een strafvervolging hier te lande alleen met toestemming van de bevoegde autoriteiten van het verstreckende land gebruik worden gemaakt.

Artikel 12

Ingevolge artikel 12, eerste lid, kunnen taken en bevoegdheden die de Minister van Financiën op grond van deze wet heeft, bij algemene maatregel van bestuur worden gedelegeerd aan een rechtspersoon. Hiervan is echter uitdrukkelijk uitgezonderd de bevoegdheid die de Minister krachtens artikel 9, eerste lid, heeft om ontheffing te verlenen van de verplichting tot openbaarmaking. De reden hiervoor is gelegen in het belang dat ten grondslag kan liggen aan een verzoek om ontheffing. Daarnaast blijft de bevoegdheid voor het vaststellen van de regels die aangeven op welke wijze de kosten voor de uitvoering en de uitoefening van gedelegeerde bevoegdheden kunnen worden verhaald, voorbehouden aan de Minister van Financiën.

Indien van de mogelijkheid tot delegatie gebruik wordt gemaakt, gelden de verplichtingen op grond van deze wet jegens de Minister van Financiën, als verplichtingen jegens de rechtspersoon waaraan taken en bevoegdheden zijn gedelegeerd. In het bijzonder kan gewezen worden op de in de wet opgenomen meldingsplicht jegens de Minister van Financiën. Ingevolge het tweede lid vindt overdracht van bevoegdheden en taken aan een rechtspersoon slechts plaats indien deze voldoet aan de in dit lid gestelde eisen.

Zoals gebruikelijk, is een grondslag gegeven voor de bevoegdheid van de Minister om beperkingen en voorschriften aan de delegatie te verbinden; dit is gebeurd in het derde lid.

Jaarlijks dient de rechtspersoon verslag uit te brengen aan de Minister over de uitoefening van de gedelegeerde taken en bevoegdheden. Dit is geregeld in het vierde lid.

Zoals in het algemeen deel is toegelicht, bestaat het voornemen taken en bevoegdheden te delegeren aan de Stichting Toezicht Effectenverkeer.

Artikel 13

In artikel 13 is voorzien in een grondslag voor de rechtspersoon, waaraan ingevolge artikel 12 taken en bevoegdheden gedelegeerd zijn, om de aan de uitvoering verbonden kosten te kunnen doorberekenen.

Artikel 14

In het belang van de doelstelling van de Wet melding zeggenschap in ter beurze genoteerde vennootschappen is het wenselijk dat binnen een korte periode na de inwerkingtreding van de wet aan de vennootschappen en aan het publiek informatie wordt verstrekt over het houderschap van degene die tenminste 10% van het aantal stemmen dat op het geplaatste kapitaal kan worden uitgebracht en degene die ten minste 10% van het geplaatste kapitaal in de desbetreffende vennootschappen houdt. De melding dient uiterlijk binnen een maand na het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet plaats te vinden. Op de verplichting tot

kennisgeving zijn de artikelen 2 tot en met 9 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 15

Opneming van een verwijzing naar de artikelen 2, 3, 7, eerste en derde lid, 8, 11, eerste lid, en 14 van de Wet in artikel 1, onder 2, van de Wet op de economische delicten impliceert, dat in gevallen waarin het niet naleven van die artikelen opzettelijk geschiedt, zulks een misdrijf oplevert, en in de overige gevallen een overtreding.

De Minister van Financiën,
W. Kok

De Staatssecretaris van Justitie,
A. Kosto